

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 2329/2021
2.7.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Смирчић, председника већа, Невенке Калуђеровић и Зорице Вељић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..,, чији је пуномоћник Иван Иванковић, адвокат из Лазареваца, ул. Саве Сирогојна бр.3, против туженог ЈП ЕПС “Београд”, Огранак РБ “Колубара”, Лазаревац, ради утврђења и исплате, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Лазаревцу П1.бр.468/18 од 24.04.2018.године, у седници већа одржаној дана 02.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Лазаревцу П1.бр.468/18 од 24.04.2018.године, у ставу првом изреке, па **СЕ УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца и утврђује да је ништава изјава тужиоца од 14.03.2014. године у делу у ком се сагласио да послодавац изврши обуставу неисплаћеног износа зајма од његове отпремнине, а тужени се обавезује да тужиоцу на име разлике отпремнине при одласку у пензију исплати износ од 72.200,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.10.2014. године до исплате, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Лазаревцу П1.бр.468/18 од 24.04.2018. године у осталом делу става првог изреке и у овом делу **ОДБИЈА СЕ** као неоснована жалба тужиоца.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Лазаревцу П1.бр.468/18 од 24.04.2018. године, па **СЕ ОДБИЈА** као неоснован захтев туженог да се обавезе тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 2.395,00 динара, а тужени **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** да тужиоцу накнади трошкове које је у поступку пред првостепеним судом имао у укупном износу од 60.580,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, а за више од досуђених трошкова до траженог износа од 78.600,00 динара, са затезном каматом почев од дана пресуђења до дана извршности пресуде, захтев тужиоца **СЕ ОДБИЈА** као неоснован.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове настале у поступку по жалби у износу од 42.580,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1.бр.468/18 од 24.04.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је правно ништава изјава тужиоца од 14.03.2014. године и да иста не производи правно дејство и да се обавезе тужени да тужиоцу на име мање исплаћене отпремнине приликом престанка радног односа исплати износ од 72.200,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.10.2014. године па до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 2.395,00 динара.

Против наведене пресуде, тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у целости, из свих законом прописаних разлога, истичући захтев за накнаду трошкова поступка по жалби, на име састава жалбе и таксе на жалбу.

Тужени је дао одговор на жалбу, истичући захтев за накнаду трошкова жалбеног поступка на име таксе за одговор на жалбу.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 ЗПП-а, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца делимично основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се указује жалбом.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је био у радном односу код туженог, а решењем послодавца тужиоцу је престао радни однос дана 30.09.2014. године са истим датумом, због одласка у старосну пензију. Тужиоцу је на основу Одлуке о бескаматном зајму запосленима у РБ “Колубара” д.о.о. Лазаревац од 13.03.2014. године, на име одобреног зајма, исплаћен износ од 72.200,00 динара. Чланом 1 одлуке, одобрен је бескаматни зајам запосленима који су у радном односу код туженог, а чланом 2 прописано је да ће се исплата зајма исплатити у фиксном износу од по 50.000,00 динара за сваког запосленог., док је ставом 2 истог члана прописано да ће се запосленима који су на дан 30.12.2013. године, код Послодавца, обављали послове на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, износ зајма исплатити у висини од 72.200,00 динара. Чланом 5 наведене одлуке, прописано је да запослени коме радни однос код туженог престане пре почетка, односно пре истека крајњег рока за отплату зајма, дужан је да неотплаћени износ зајма врати приликом престанка радног односа, те да ће обрачунска служба у складу са датом изјавом запосленог обуставити неотплаћени износ зајма приликом престанка радног односа

запосленог. Из изјаве тужиоца од 14.03.2014. године, утврђено је да је на основу члана 123 Закона о раду, тужилац сагласан да у случају престанка радног односа надлежна служба обрачуна зараде, изврши обуставу неотплаћеног износа зајама од његове зараде, накнаде зараде и других примања. Тужиоцу је обрачуната отпремнина у укупном износу од 343.929,00 динара, али му је исплаћена отпремнина умањена за износ од 72.200,00 динара на име неотплаћеног зајма.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да побијана изјава која је дата у вези узетог зајма није супротна принудним прописима да би била апсолутно ништава, те да тужени није незаконито извршио обуставу од отпремнине тужиоца, те је закључио да је тужилац дао сагласност да му се од зараде, накнаде зараде и других примања, изврши обустава неотплаћеног зајма, а изјава тужиоца је дата у складу са чланом 123 Закона о раду. Првостепени суд је оценио да се побијаном изјавом од 14.03.2014. године, тужилац није одрекао отпремнине, већ да је располагао својим правима из уговора о зајму, да је тужилац као дужник новчане обавезе својом вољом потписивањем изјаве прихватио услове из члана 5 Одлуке о бескаматном зајму, те је с позивом на правила из члана 557 и 562 став 1 Закона о облигационим односима, као неоснован одбио постављени тужбени захтев, јер је исплатом зајма настала тужиочева обавеза да зајам врати у случају престанка радног односа, о чему је дао писмену сагласност.

Доносећи ожалбену пресуду, првостепени суд је на правилно утврђено стање, погрешно применио материјално право.

Према правилима из члана 123 став 1 Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр.24/05 ... 75/14), послодавац може новчано потраживање према запосленом наплатити обустављањем од његове зараде, само на основу правноснажне одлуке суда, у случајевима утврђеним законом, или уз пристанак запосленог.

Отпремнина коју је послодавац у смислу правила из члана 119 став 1 тачка 1 истог закона дужан да исплати запосленом при одласку у пензију спада у примања из радног односа, која се, према изричитим правилима из члана 105 став 3 истог закона не сматра зарадом, па супротно закључку првостепеног суда, послодавац нема овлашћења да своје новчано потраживање према запосленом наплати обустављањем од отпремнине чак да је за то запослени дао пристанак у писменој форми. Исказ да је запослени дужан да неотплаћени зајам врати послодавцу при престанку радног односа, садржан у назначеној одлуци послодавца и писмена сагласност запосленог са том одлуком, може бити основ за обустављање од његове зараде новчаног потраживања послодавца, али не и основ за обуставу исплате отпремнине.

Према општеобавезујућем правном схватању Уставног суда исказаног у одлуци Уж.бр.177/07 од 04.06.2009. године, Уж.бр.798/09 од 17.11.2011. године и Уж.бр.5107/10 од 20.11.2013. године, донетим по уставним жалбама других лица у истоврсној чињеничној и правној ситуацији, исплата отпремнине представља један од законом утврђених облика правне заштите запослених у случају престанка радног односа које се у смислу члана 60 став 4 Устава нико не може одрећи, па је у делу у ком се сагласио да послодавац изврши обуставу неисплаћеног износа зајма од његове отпремнине ништава изјава тужиоца од 14.03.2014. године, због чега је у овом делу Апелациони суд

у Београду преиначио одлуку садржану у ставу првом изреке ожалбене пресуде и усвојио тужбени захтев, а туженог обавезао да тужиоцу исплати разлику отпремнине до износа утврђеног правноснажним решењем послодавца а у утуженом износу од 72.200,00 динара.

У осталом делу изјава тужиоца од 14.03.2014. године производи правно дејство, па је у том делу одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђена ожалбена пресуда.

Дужник који задоцни са испуњењем новчане обавезе дугује поред главнице и камату (члан 277 Закона о облигационим односима).

Неисплаћивањем утуженог износа разлике отпремнине при престанку радног односа, тужени је пао у доцњу, па на износ главног дуга у смислу правила из члана 324 став 1 Закона о облигационим односима у вези правила из члана 119 став 1 тачка 1 Закона о раду, тужиоцу дугује и законску затезну камату почев од првог наредног дана од дана престанка радног односа, као дана доспелости потраживања. Зато је одлучујући о овом споредном захтеву, овај суд обавезао туженог да на износ главног дуга тужиоцу исплати затезну камату почев од 01.10.2014. године до исплате.

Тужилац није успео у спору само у незнатном делу због чега нису настали посебни трошкови, па је тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове које је имао у парници за рад адвоката и то: за састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 16.500,00 динара према АТ у непроцењивим предметима из радног односа и заступања на једном одржаном рочишту у износу од 18.000,00 динара, те таксе на тужбу и пресуду у износу од по 4.790,00 динара, што чини укупан збир од 60.580,00 динара, са заезном каматом од дана извршности пресуде, до исплате, а за више од досуђеног, до траженог износа од 78.600,00 динара, са затезном каматом од пресушења, до извршности пресуде, захтев тужиоца је одбијен као неоснован.

С обзиром на исход спора и успех странака у њему, преиначена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке ожалбене пресуде и одбијен као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова које је у поступку пред првостепеним судом имао.

Тужилац није успео у поступку по жалби само у незнатном делу свог захтева, па је усвојен и његов захтев за накнаду трошкова жалбеног поступка и то за састав жалбе у износу од 33.000,00 динара, те на име судске таксе за жалбу и другостепену пресуду у износу од по 4.790,00 динара, што чини укупан износ од 42.580,00 динара.

Из изложених разлога, применом одредбе члана 394 тачка 4, 390, члана 401 тачка 3 и члана 165 ЗПП-а ("Службени гласник РС" бр.72/2011 ... 55/14), одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Зорица Смирчић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић